

1193

GALERIA DE OBRES VALENCIANES

¡BENEHIT AMOR!

COMEDIA VALENSIANA

ORIGINAL DE

ARTURO CASINOS

:-: 40 séntims :-:

EDITORIAL «ARTE Y LETRAS»
AVENIDA DE VICTORIA EUGENIA, LETRA V.
VALENCIA

OBRAS PUBLICADAS

- Núm. 1 Carabasa m'han donat... - De José M. Juan García
> 2 El Millor Castíc. - De Enrique Beltrán.
> 3 El dolor de fer bé. - De J. Peris Celda.
> 4 La Menga. - De J. Soler Peris.
> 5 ¡Aixina debien ser totes!... - De José M.ª Garrido
> 6 De Fill a Fill. - De Manuel Navarrete.
> 7 Fallo a blanques. - De José M.ª Juan García.
> 8 Térra Fangosa. - De Paco Barchino.
> 9 Mal instint. - De José M.ª Mateu.
> 10 ¿Y dihuem qu' el peix es car? - De Visent Montesino.
> 11 El tenorio del carrer. - De Eduardo Buil.
> 12 El marit de la machor y el noyio de la
menuda. - De José M.ª Juan García y J. Ferrer Vercher.
> 13 Picardies d' estudiant - De Visent Luis Puchol.
> 14 ¡Ya soc pare, ya soc pare! - De Pepe Angeles.
> 15 Les festes d' un poblet o la filla del
clavari - De Salvador Soler Lluch.
> 16 La Festa de la Flor - De Felipe Meliá.
> 17 Les dos chermanes. - De Eduardo Buil
> 18 ¡Ya no sóna la guitarra! - De Felipe Meliá.
> 19 Els quatre séros - De Pepe Serred Mestre.
> 20 El llenguache del tabaco y ¡Eixos Ca-
seros!... - De Felipe Meliá.
> 21 Hiá que tindre carácter. - De M. Haro López.
> 22 Al treballaor, faena . De Pepe Angeles.
> 23 Els fills dels vells.-De Felipe Meliá.
> 24 De sacristá a torero. - De Leopoldo G. Blat
y Vicente Broseta Rosell.
> 25 ¡Pobres flors! - De Arturo Casinos
> 26 En el pecat va la penitensia. - De Fran-
cisco Mínguez.
> 27 Rosa de Valencia. -- De Eduardo Buil y
Chusep Jover Navarro.
> 28 Més allá de la lley. - De J. Peris Celda.
> 29 ¡Ara eres mare! - De Arturo Casinos
> 30 Dos secrets en dos femelles. - De Fran-
cisco Palanca y Roca.
> 31 Un sastre de... carreró - De Antonio Virosque.
> 32 Mariano, toca... ¡Mec! Toca... ¡mec! - De
Ramón y José Morell. - Música de Miguel Asensi.
> 33 ¡Polvos venenosos! - De Francisco Pierrá
y Luis Candela-Versió valenciana de José M.ª Garrido

Arturo Casinos Moltó

¡BENEHIT AMOR!

Comèdia en un acte y en pròsa.

Estrená en èxit en el Teatro Moderno, de Valensia,
el dia 23 de Setembre de 1927.

IMPRENTA

Editorial "ARTE Y LETRAS" Avenida Victoria Eugenia, letra V. - VALENCIA
TELÉFONO 679

DEDICATORIA:

*A la memoria de mon chermá Blas, que en
pau descanse ya que cada dia s' aferra més son
recort en l' anima de*

L' AUTOR

ES PROPIETAT

Ningú podrà reproduirla ni representarla sense autorisació del autor.
«La Sociedad de Autores Españoles», es la encarregá de consedir o negar el permis pera representarla y cobrar els drets.

Queda fet el depòsit que la llew mana.

REPARTO

PERSONACHESACTORS

ISABEL	41 aña.s.	EMILIA CLEMENT
D. ^a SOCORRO . . .	53 «	CARMEN CORRO
JULIA	20 «	PILAR TENA
SALVADOR	43 «	PACO FERNÁNDEZ
EDUARDO	21 «	LUIS VILAR
DAMIÁN	52 «	PEPE ALBA
RICARDO	50 «	VICENTE GRANCHÁ
PEDRO . . . (Criat).	TOMÁS TORMO . . .
Un criat o criá.	L. GARCÍA

L' ACSIÓ EN VALENSIA. - EPOCA ACTUAL
DRETA Y ESQUERRA LES DEL ACTOR

ACTE ÚNIC

Saló de confiansa lujosament presentat. En la part dreta y formant chaflá, pòrta grán d' entrá, y en primer terme atra que dona accés a habitacions interiors. A la esquèrra dos pòrtes, una en cada terme. Al foro tancá de vidrieres en pòrta practicable al sentro, que figura dona a una terrasa que baixant uns escalóns se comunica en el chardí, y que se vorá a través d' els cristals. A la dreta primer terme velaor en sillonet. Mòbles pròpis.

Al alsarse el teló están SALVADOR y RICARDO sentats y fumant ú a cada costat del velaor.

Salvador Sí Ricardo, sí; esta casa es una delisia.

Ricardo Esta y... totes.

Salvador En totes no pasará lo qu' en esta. Así sempre hiá una còsa u atra pa no haber tranquilitat. Aváns per qu' el chic era un calavera, tót eren disgusts y ara que había cambiat per complet, me s' enamora pôc menos que de una pordiosera, y no hiá qui el fasa desistir

Ricardo Son volaes de la chuventut, no fentli la contra, ell desestirá.

Salvador No hu cregues, tót hu tinc provat y a pesar de les poderoses rahóns que li

- expòse, no lògre convénserlo ni a les bònes ni a les males. Cada volta està més chiflat.
- Ricardo Es raro.
- Salvador Lo més raro no es això, no; lo més raro es que sa mare apoya eixos amors a la desesperá.
- Ricardo ¿Pero vosotros ya la coneixeus?
- Salvador Que anem a coneixer.
- Ricardo ¿Com sabeu, pués, qu' es pòbra de solemnitat?
- Salvador Sensillament per qu' ell hu diu.
- Ricardo Escolta Salvador ¿No podía ser que habera una poderosa rahó que obligara a ton fill a casarse en ella?
- Salvador No pòt haberne ninguna.
- Ricardo Tú ya saps lo qu' es la chuventut!..
- Salvador Podien haberse extralimitat y...
- Ricardo En dinés tót s' arregla, Si tots els que se extralimiten tingueren que casarse.
- Ricardo Si, pero ya había una rahó.
- Salvador De ninguna manera. No estic dispòst a admitir a una cuantsevòl en la familia. Tot aváns que això.
- Ricardo Yo de vosotros m' enteraria...
- Salvador No vullc pèdre el temps en lo que no consentiré pase lo que pase. ¡No faltaba més!
- Ricardo Conforme, pero si es lo que suponem y la consènsia de ton fill se resistix a...
- Salvador ¡La consensia! De ser lo que supòns, ¿seria la culpa de mon fill? En eixe cás la culpable seria ella; la dòna es la obliga a defendres ya qu' es la que se perchudica.
- Ricardo Verdaderamet, pero...
- Salvador No admitixc peros, Ricardo. Es molt cómodo deixarse seduir per a en acabant ferse la víctima y lograr introduirse en una familia distinguida; això està molt bé per a les novèles.

- Ricardo Después de tot, no es més que una suposisió, lo millor es no donar importansia al asunt.
- Salvador Yo no li 'n dóne, pero desde que va asò no paren els disgust en esta casa.
- Ricardo Tú també es que tens malhumor y tot achuda.
- Salvador ¿Per qué dius que tinc malhumor.?
- Ricardo Perqu' esta vegá no estás afortunat en la conquisteta, eixa chavala te pòrta de cap, resistix com una condéná.
- Salvador Tot lo bò còsta. La veritat es que si nò fora per estos desahogos que se permitim els hòmens, el matrimoni seria una creu impossible de arrastrar. Cuan no hiá un motiu, n' hián vint.
- Ricardo Per això soc partidari de pendre les còses del món en molta calma y traurelí el machor partit posible.
- Salvador També yo, pero hián circunstansies que s' ha de posar ú en son llòc y... mira, més val que hu deixem estar.
- Ricardo Si hòme, si. D' este món traurás lo que disfrutarás. Aten... haurás d' anar fente l' ánimo de desistir d' eixa conquista.
- Salvador ¿Pero es que creus qu' eixiré derrotat?
- Ricardo No tindrà res de particular.
- Salvador Pues estás en un error; podré tardar més o menos, pero el resultat favorable, no lu ductes.
- Ricardo Molt confíes en tú.
- Salvador En mí no, en els michos que hián per a aplegar al fí.
- Ricardo La meua tática es millor; ahon yo pòse el ull...
- Salvador Si anárem a contar les derròtes...

Ix DAMIAN per la segón esquerra. Es un solteró en 50 y pico d' anys, francòt y alegre.

- Damian ¿Estorbe?
Salvador Tú no estorbes may.
Damian Important se coneix qu' es lo que trateu.
Salvador Res, matar el temps.
Damian Ya dia yo qu' era grave. ¿Vos puc achudar a fer eixa mòrt?
Ricardo Tú pròu faena tens en trastornar còrs per ahí.
Damian Y vosatros en fer el Tenorio. ¿En quín acte esteu?
Salvador Que pòca formalitat tens.
Damian ¿Quí robá a l' agüela Brígida?
Ricardo Les agüeles les reservem per a tú.
Damian Oy, ú a cada costat del velaor? Ya sé en quín acte esteu, en el primer. Yo a las cabañas subí, yo...
Ricardo Tú estás chiflat.
Salvador Segurament este no ha fet més que bònes òbres per ahí.
Damian Te diré. Yo... pues he fet, no recòrde, pero hauré fet lo que fan els hòmens.
Salvador Per això no debia estrañarte qu' estiguérem nosatros fen el Tenorio, d' hòmens es.
Damian Ah... ¿pero es que creeu que sou hòmens? Vosatros sou casats. Hòmens són els fadrinets com yo. (Jaleantse).
Ricardo Es un error; hiá casat més temible que dèu solters, que hòmens que dius tú.
Damian Estas engañat; eixe en tot cas serà dèu vòltes fresc.
Salvador Damián, la condisió de ser solter no t' autorisa a faltar als demés.
Damian No hiá tal intensió. Vosatros me coneixeu y sabeu que soc franc.
Ricardo Sí hòme, no hiá ofensa.

- Damian Clar que no, pero lo que no vullc es que tingáu els mateixos drets. Yo puc anar en la cara ben alta a oferirli a cuantsevòl... donsella mi mano ino-sente. Vecháu quina má podeu oferirli vosatros, vecháu.
- Salvador ¿Per qué no li la oferixes a doña Socorro, a eixa viuda que tant te distinguis?
- Ricardo ¿Y que sempre que nos veu, pregunta per don Damián?
- Damian Ahí voreu si tinc grasia; no hiá qui me resistixca.
- Salvador Eres molt hôme, conseguir chiflar a doña Socorro, viuda per partida doble, casí rés.
- Damian Cada ú naix en este món per a una còsa.
- Ricardo Y tú has naixcút per a chiflarles a totes.
- Damian Per chiflarles a totes y no perteneixer may al Clup que perteneixevo vosatros.
- Salvador ¿Quín Clup es eixe?
- Damian El Clup que formen casi tots els casats; el del egoísmo.
- Ricardo ¿Els casats no més?
- Damian Els casats que aneu per ahí buscant lo d' els atres y lo vòstre no voleu que vos hu tòquen.
- Salvador Es mon, no fases cas. (Rient.)

Ix per el foro doña SOCORRO, té els 50 años fets, pero creu tindren la mitat. Vist llamativa pero sense caure en el ridícul.

- Socorro ¿Se pòt pasar?
- Ricardo Ahí tens la conquista.
- Salvador Avant, doña Socorro, está vosté en sa casa.
- Socorro Moltes gràcies, don Salvador. ¿Cóm seguix, don Ricardo?
- Ricardo Molt bé, per a servirla, doña Socorro.

- Socorro ¿Y vosté, don Damián?
 Damian Yo de primera, y asombrat de vórela
 tan frescachona.
 Socorro Sempre de bón humor. Estar al seu
 costat es una felisitat.
 Damian ¿Esteu sorts? Pa qué... (Fentse el home.
 Socorro Pero seguixquen, sentiría molt haber
 aplegat en moment inoportú.
 Ricardo No ha pogut aplegar en millor ocasió.
 Damian Sí, per a qu' estos me prenguen el
 pèl.
 Salvador Presisament se ocupabem de vosté.
 Socorro Supònc que no sería per a mal.
 Ricardo Molt al contrari, doña Socorro; de
 señores tant simpàtiques com vosté,
 sòls se pòt ú ocupar per a enaltirles.
 Socorro Moltes gràcies, don Ricardo; es vosté
 molt galant.
 Domian Y embusteró.
 Salvador Pero séntes, fásam el favor.
 Socorro En permís. (S' asenta). ¿Don Damián,
 qué mos diu vosté?
 Salvador Mon volgut cuñat no ha eixit encara
 del asombro, perque en el presís mo-
 ment de aplegar vosté, estava des-
 fentse en ellochis per a doña So-
 corro.
 Damian ¡So lladre!
 Ricardo Sent una verdadera simpatía per
 vosté.
 Damian ¡No es veritat!
 Socorro ¡Eh!...
 Damian ¡No es veritat que traten de afron-
 tarme? ¡Asesinos, ya me la pagareu!
 Socorro Don Damián té sempre molt bòn
 humor.
 Damian Y sobre tot cuan me prenen el pèl.
 Socorro Es que té un carácter que atráu.
 Salvador Ricardo, anemsen que Damián té
 faena.
 Ricardo Veches si li dones la mano inosente.

- Damian A ella li donaré la ma, si vulc, però per a vosatros quedarán els pèus per a córrervos a pataes.
- Salvador En son permís, Ricardo y yo se retírem, ham de arreglar un asunt.
- Ricardo Y que don Damián voldrá dirli alguna cosa.
- Socorro Son vostés molt mal intensionats.
- Salvador Hasta después, doña Socorro.
- Ricardo Als pèus de vosté, señora.
- Damian Als d' ella no, als meus cauréu. Ham de fer cuadros y farem San Miquèl, yo el de la espaseta.
- Socorro Hasta més tart.
- Salvador Eres molt conquistaor.
- Ricardo Adiós..., hôme.
- Damian Fan mutis rientse, per la primera dreta).
- Damian Ya caureu en les meues mans. (Pausa. Doña Socorro suspira). ¿Ha vist qué bromistes? (DAMIAN se pasecha en aire de conquistaor. Torna a suspirar doña SOCORRO, y DAMIAN, acostantse a ella, diu:) Els seus suspirs son de invèrn.
- Socorro ¿Per qué diu que son de invèrn?
- Damian Perque donen fret y ganes de arrimarse molt a vosté per a entrar en calor.
- Socorro Qué ocurrànsies més grasiòses. Conque arrimarse per a... ¡Ay! (Tornant a suspirar). ¿Per qué no s' ha casat, don Damián?
- Damian Adiós, ya l' ham badá. Pchi... No sé.
- Socorro Tal volta no ha tropesát vosté en la seuja micha taròncha.
- Damian Això serà. Y que les tarònches sólen estar chelaes.
- Socorro Totes no; les hián que tenen mólt de súc.
- Damian Eixes estan mólt escases, y sí per casualitat sen tròba una per a ferse un refresc, encara té que recurrir u al sucre, per a que deixe bòn paladar.

- Socorro Això es inchust. Lo que pasa es que les cullen ans de maurar. Y, naturalment, la fruta no está asaoná.
- Damian Y si la deixen maurar se podrix; no tenen aguánt. Les ventaches de solter són molt alagüeñes, yo sempre he tingut pòr de pèdrer eixa llibertat.
- Socorro Al contrari qu' els dos maríts meus, qu' en pau descansen; aquells pobrets eren segos adoraors del matrimòni y casi no hán pogut gochar de les seues dulsures. Crégam, don Damián, el matrimòni pòrta en sí tan gráns delisies, qu' es la poesía de la vida. (Diu aso; romànticament y DAMIAN li contesta en igual forma.
- Damian Pues yo, doña Socorro, no he aplegat may a sentirme poeta, y crec que si algún día hu aplegara, es que había perdut la chaveta.
- Socorro No deixa de ser una desgrasia.
- Damian Quí sáp... Tal vegá si els seus desgrasiáts maríts no s' haberent sentit poetes, estiguieren encara vivitos y coleando.
- Socorro No hu crega, ¡pobrets! ¡Els dos moriren cridantme!
- Damian ¿Vosté está segura que la cridaben?
- Socorro Naturalment.
- Damian Es qu' el seu nòm se presta a errors. Diu ú Socorro, Socorro, y no sap si criden o demanen auxili.
- Socorro Ay, qué grasia. (Rientse.

Ix ISABEL per la primera esquerra.

- Isabel Bé, molt bé, de palique en mòn cher-má y sense entrar a vórem.
- Socorro Anaba a entrar, pero don Damián en les seues ocurrénsies m' ha entreten-gút. (Se besen.

- Damian No la riñgues, yo la h' entretengut.
 Isabel (En guasa. No se fíe d' estos solteróns que son perillosos, doña Socorro.
- Socorro Don Damián es un bòn chic.
 Damian Tanca els ulls, Isabel.
 Isabel ¿Que tanque els ulls?
 Damian Sí, táncalos, corre.
 Isabel ¿Pero per a qué?
 Damian Per a que no veches un abrás que li vach a donar a doña Socorro.
 Socorro ¿Has vist quines ocurrènsies?
 Isabel ¡Qué pòc coneiximent tens!
 Damian Táncalos, qu' el dirme chic, val un abrás ben fòrt.
 Isabel Te diu chic, per els pensaments, per la edat eres agüelo.
 Damian Ya l' ham torná a badar. Mira, Isabel, disme chiflat, loco, tranquil, lo que vullgues, pero no me digues agüelo perque trencarem les hostilitats.
 Isabel Pues ves acostumbrante que, per la edat, ya fa rato qu' eres agüelo.
 Damian Tornalí.
 Socorro Sa chermana té ganes de ferlo parlar; vosté, es dir, nosatros som encara, relativamen, chovens y estem en molt bòn us.
 Damian Conforme en lo de chovens, pero respècte al us, protèste; vosté es viuda per duplicat, y no pòt estar en el mateix us que un fadrinet.
 Socorro De tot trau partit, es l' alegría personificá este don Damián.
 Isabel L' alegría y la tranquilitat; que li dure li desiche.
 Socorro Tením un dia presiós per a donar nòstre acostumbrat pasech per el chardí, Isabel.
 Isabel Tinc que parlar en mon marit, pero no impòrta, mon chermá qu' es tan galant, l' acompañará hasta que yo vacha.

- Damian Uy, guapo. Yo volía anar a parlar en ú.
- Isabel Vinga hòme, si tú no vòls atra còsa.
- Socorro Anem a pareixer una parella de enamorats. Les essenes amorooses sempre les desarrollen els novelistes en els chardíns, perque diuen qu' el amor que naix entre plantes y flòrs es el més pur y durader.
- Damian ¿Pur y durader? Pues entonses, ¿ahón se li declararen els seus marits, que que han durat tan pòc?
- Isabel No gastes bromes pesaes, Damián.
- Socorro No patixca, Isabel, coneç al seu cher-má y sé que no hiá mala intensió.
- Damian Ma chermana sempre pren les còses per ahon cremen. Apoyes del bras, doña Socorro, y anem ahon naix el amor pur y durader; anem, que allò de «No es verdad paloma mía»... va a resultar una insignificansia en lo que yo li vach a dir. (L' agarra del bras, y jaleantse per davant de Isabel, diu:) Fijat si soc agüelo, fíjat si hiá choventut y grasia per a trastornarles. Ay, doña Socorro, que li va a estar caent la baba una semana, de les còses que li vach a dir, Isabel; si tarde, que avisen al manicomio que vinguen a per doña Socorro que la vach a tornar loca.
- Mutis foro. Doña SOCORRO no para de riure. ISABEL, va al foro y diu:
- Isabel Tú si qu' estás loco, tú.

Ix RICARDO a temps que **ISABEL** va a entrar per la dreta.

- Ricardo Hola, Isabel.
- Isabel ¿Y Salvador?
- Ricardo Salvador s' ha quedat escribint. Està disgustadísim.

- Isabel ¿Per lo del chic?
 Ricardo Per lo del chic y... atres còses.
 Isabel ¿Atres còses? Ignore quines atres còses puguen preocuparlo.
 Ricardo Es molt natural.
 Isabel Al contrari; lo natural seria que hu sabera; lo natural seria fer partisipar a sa muller de les seues preocupacions.
 Ricardo Verdaderament, pero hián còses que no pót saber la muller.
 Isabel Lo que no puga saber la muller, denigrará al marit.
 Ricardo Tal vegá, pero...
 Isabel Ricardo, parle clar, per favor, vosté hu sap y no deu martirisarme.
 Ricardo Me pôsa en situació difisilísima, Isabel. Yo volguera evitaro per vosté, crégau.
 Isabel ¿Pero qu' es lo que volguera evitar?
 Isabel ¿A qué se referix? ¿Qué vòl dir?
 Ricardo Me referixc a lo que vosté no ignora... Vullc dir que... vosté no se mereix les ofenses que Salvador l' inferix continuament.
 Isabel Ofenses que Salvador... (Reprimintse, diu). Allá ell en la seu consènsia.
 Ricardo Yo he procurat ferli compendre qu' está obrant molt mal, pero es inútil. Me interesa tant vosté, que aplegaría hasta el sacrifici per a lliurarla de tan gran afront.
 Isabel Grasies, Ricardo; li hu agraire molt, pero mentres hiasquen homens... desaprensius y dònes roíns, será completament inevitable.
 Ricardo El que obra aixina, mereix que sa muller no li guarde ninguna classe de consideració. La ofensa del marit redimix de culpa a la muller.

ISAAEL, preocupá per lo que ha oit, diu:

- Isabel La ofensa del marit redimix de culpa
a la muller... ¿Y vosté se interesa
per mí?
- Ricardo Més de lo que se pensa, Isabel; Mire
si me interesa que, moltes vòltes,
aplegue a creure qu' es algo més que
interés, qu' es...
- Isabel ¡Silènsi! ¿Qué anaba a dir?
- Ricardo ¡Isabel!...
- Isabel ¡Silènsi, he dit!... (Después de chiqueta pausa y
en gran dignitat). Ricardo, anaba vosté a
cometer l' acsió més denigrant y la
ofensa més gran, que se li pòt fer a
una dòna. Si olvida per a sempre lo
que acaba de pasar, ¡pero per a sem-
pre, hu anten!, el perdone, y en prò-
ba, así té la ma; si no, eixa es la pòrta
y no torne més per esta casa, perque
sabrán tots lo canalla qu' es Ricar-
do, eixe bòn amic de mon marit.
¡Vosté dirá!
- Ricardo ¡Isabel!
- Isabel Ellichisca pronte. (Después de chiqueta pausa
Ricardo li dóna la mà.
- Ricardo Perdone, pero...
- Isabel Salvador, vé.

Ix SALVADOR de la dreta.

- Isabel Li preguntaba a Ricardo si estabes
molt ocupat.
- Salvador ¿Vòls alguna còsa?
- Isabel Si dispòns de un rato...
- Salvador ¿Es sobre els amors del chic?
- Isabel Convenient seria que parlárem, es
dir, si no estás de malhumor.
- Salvador Per a eixe asunt sempre tinc malhu-
mor, ya saps que no vullc que 's no-
mene.
- Isabel Salvador, yo te rògue...
- Salvador Es inútil. Presisament hu consultaba
en Ricardo y está completament de

acuerdo en mí, es más, diu que obra-
ría en más enerchía.

- Isabel De manera que Ricardo creu també
que denigra introduir en la familia
una chica per qu' es pòbra, encara
que hacha fet el milacre de convertir
un calavera en un bòn chic.
- Ricardo Yo crec qu' es un asunt molt delicat.
- Isabel Segurament que vostés senten més
que yo la dignitat.
- Ricardo No, pero si es tan pòbra...
- Isabel El amor pur y sinser no té eseptions.
- Salvador Per a el qu' el sent no, per això diuen
qu' es sego, però per a el que té que
velar per la dignitat y benestar dels
seus, sí.
- Isabel Falsa y fatal teoría.
- Ricardo Tal volta pero es lley de món.
- Isabel Per eixa lley rutinaria está el món
pervertit. ¡Cuanta maldat se evitaría
si presendirem d' ella y obedírem se-
gament els dictacs de nostre còr!
¡Cuántes desgrasies y cuántes asque-
rositats se evitaríen!
- Salvador Romantisme pür, Isabel.
- Isabel Realitat digna de ser respetá, Salva-
dor. El amor va unit a la virtut; el
amor es la corasa ahon s' estrella la
maldat; tal vegá vosotros hu sapiáu
millor que yo.
- Salvador Isabel, dirichiste a mí, tén en conter
qu' estas també aludint a Ricardo y
no dec consentiro.
- Isabel Tens rahó... Perdone Ricardo.
- Ricardo Salvador, me se fá tart. (Ricardo diu asó
atorrullat.
- Salvador T' acompañe hasta la eixida, no tinc
ganes de jaleos.
- Ricardo Adios, Isabel.
- Isabel Adios.... Ricardo y... perdone. (Mutis
SALVADOR y RICARDO per la porta del chaflá.

ISABEL queda mirant com sen van y per la segón esquerra ix EDUARDO.

- Eduardo ¿Li has parlat al papá?
- Isabel Estaba en ell don Ricardo y no he pogut dirli res.
- Eduardo Pues es presis qu' esta situació acabe pronte, yo no puc viure aixina.
- Isabel Séntat Eduardo.
- Eduardo ¿Vòls ferme algún altre sermó, mamá? (Sentantse.)
- Isabel Vullc que m' obriegues ton còr, vullc que me digues qui es eixa chica.
- Eduardo Pero si yo no hu sé, mamá, si presisament eixa es la meua preocupació.
- Isabel Això es incomprendible, Eduardo.
- Eduardo No es incomprendible; deixam explicar y vorás. Anant un dia de pasech, vech aglomeració de chent, m' acoste y era una chove acsidentá; cada volta més chent pero remey no en posaben. Agarre un taxis, la pòrte a una botica, la fan tornar en sí y esclata en dolorós plòr. Plòr qu' el tinc agarrat así, (Señalant el còr), perquè m' aplegá al ànima, plòr que obrá en mi transformació tal, que a pesar del esfòrs que fiu no puguí evitar que dos llàgrimes rodaren també per mons ulls. Al vore les mehues llàgrimes y aufegantla el llant, s' apoderá d' una mà mentres dia ¡No son tots roïns, també n' hián de bòns! y estampá en ella un bes mesclat en llant tan grandiós y tan sinser, que creuo mamá, crec que a eixe bes dec la recheneració y ma futura felicitat. (Pausa.)
- Isabel ¡Benehít amor! ¡Cuant sublime y poderós eres!
- Eduardo Tratí de saber lo que li pasaba y sòls me dia qu' era molt desgraciá. Un favor volia sòlament, que la

deixara. Tenien per a mí tal fòrsa les seues paraules, que, atorrullat, la deixí anar y ya no he pogut olvidarla un segón. Per casualitat he parlat tres moments en ella; maments de dicha, de immensa felicitat, de convicció de qu' es tan bona y tan pura com desgraciá.

Isabel Es indispensable buscarla, vulle saber si es tal com dius.

Eduardo Com dic, no, millor; molt millor. ¡Si es que hián áñchels en la terra, ella es ú d' ells! Li he dit la sinsera pasió que me inspira; per favor li he suplicat que me deixara aliviar sa situació ya qu' era ric y no me costaba ningún sacrifici, y al sentir qu' era ric, alsá sons ulls a lo infinit, dient: «Hasta en això se seba en mí la desgracia! ¡Cuánt donaría per que fora tant pobre com yo» ¡Mamá! ¡Mareta mehua, achuda a ton fill a alcansar sa felicitat. (Abrasant a ISABEL.

Isabel Fill meu, la felicitat del fill, es la dicha de la mare. Si es digna de tú, serás felís.

Ix PEDRO, per pòrta chaflá.

Pedro Señoret...

Eduardo ¿Qué vòls, Pedro? ¿L' has vista? ¿Has pogut per fi encontrarla?

Pedro Señoret...

Eduardo Parla, no tingues reparo. La mamá hu sap.

Pedro Señora, yo...

Eduardo Li tenia manat que no fera atra cosa hasta que poguera encontrarla y entregarli una carta per a que me contestara.

Isabel Digues, Pedro, digues lo que tingues que dir.

Pedro Pues que la encontrí casualment, per sèrt, al eixir de una botica y li entre-guí la carta, dientli que me contestara. Ella se negaba a resibirla, pues díá que no tenía per qué resibir car-tes de ningú y menos contestarles. Li diguí qu' era de vosté y entones l' agarrá y la llixqué; llechintla li saltaren les llàgrimes y me digué: «Dins mich' hora tinc que tornar a per el medicament, si vòl fer el favor d' esperarse así, li donaré la contes-tació». A la mich' hora torná y m' en-tregá esta carta. (Li la dona.

Eduardo Està be, Pedro, pòts retirarte.

PEDRO, fa mutis chaflá. EDUARDO, lliç la carta y después exclama.

¡No pòt ser! ¡No pòt ser, mamá! Mira lo que me diu y chusga tú. (Llechint en pasió). «Eduardo, crec en vosté com en ma pròpia mare, per qui cotidia-nàntem eleve al Suprem efusiva ple-garia, per a que me la conserve. U dels díes més amarcs de ma exis-tència el conegué y desde eixe dia, unix a la de ma mare una nòva ple-garia per la felisitat de vosté. ¿Per a qué vòl saber res? El mon es molt roín, s' ensaña en una criatura y no para hasta que l' aniquila. Dichosa serà en s' amistat, pero ni això m' es permitit aseptar sense perchuí a ma persona. Acabe de coronar la seu-a òbra, olvidant pa sempre a esta in-felís y tinga la seguritat que son re-còrt viurá en mí etèrnament y serà consòl d' esta desgrasiá. — Julia».

¿Veus com es un áñchel?

¿Pero qué puc fer yo?

Achudarme a salvar eixa criatura y fer felís a ton fill. Autorisarme per a dirli: Vinga, les mares no menten,

Isabel

Eduardo

	vinga, y la meua qu' es molt bòna, li dirá lo que mon còr sent per vosté.
Isabel	Yo vullc, pero no dec fer això a es- pales de ton pare.
Eduardo	Es que si el papá no vòl, yo sé lo que tinc que fer.
Isabel	No digues tonteríes, Eduardo.
Eduardo	Estic dispòst a tot, mamá.
Isabel	No haurá nesesitat, yo li faré com- pendre a ton pare... Anem, anem dins y calmat.
Eduardo	Anem, pero solusiónau pronte. (Mutis els dos primera esquerra.

Per el foro ixen SOCORRO y DAMIAN, éste en flòrs
en la solapa y SOCORRO en la mà. Van agarrats
del bras.

Damian	No, no; mire, la soltera, un capollet; la casá, ròsa fragant.
Socorro	¿Y la viuda?
Damian	La viuda ròsa també, pero esclatá.
Socorro	Entones yo... (Rient.
Damian	Vesté dos vòltes viuda... no sé, pero de ser ròsa, estará ya mèstia. Ara que se coneix que l' han conservat molt be en aigua, posantla a la serena y encara té un perfum arrebataor. Yo no 'm canse d' olorar. (Repretantla.
Socorro	Olorar y tocar.
Damian	A mi m' agrá posar el sinc sentits en tot lo que fas.
Socorro	Pues así pôsen no més tres, don Da- mián.
Damian	¿Quíns?
Socorro	Els tres primers. Ver, oir, y oler.
Damian	Se deixa els dos millors. Gustar y tocar.
Socorro	Eixos está prohibits.
Damian	No prohibixca rés, que Adán se men- chá la poma per prohibirliu.
Socorro	Per ser un desobedient.

- Damian Se pòt ser obedient tenint al costat una fruta tan... apetitosa.
- Socorro Ape... ¡Salamero!
- Damian ¡Chitanóta! (Acostantse molt a ella.)
- Socorro ¡Atrevidòt! (S'insere fuchir)
- Damian Esta agüela m' está marechant. Mire, doña Socorro, no me lleve eixos dos sentits porque me van a dir que me falten dos tornillos.
- Socorro Yo no puc fer res ahí.
- Damian ¿Quí es el que pòt, fer pues?
- Socorro Quí ha de ser... (Señal de bendisió.)
- Damian Ya l' ham badá. Vinga así, pernildòt del Aragó. Sentes que vach a demostrarli que ôbres son amores y lo demés romiansos. (Portantla de la mà la fa sentar y ell queda achenollat.)
- Socorro ¿Va a fer la essena del sofá?
- Damian Vach a posar en práctica lo que me vòl prohibir. Mire, gustar y tocar, o per lo menos aproximasió (Besantli la mà.)
- Socorro Te còses de chavalet. (Rient.)
- Damian De lo que soc. Pòse, pòse la mà así y sentirà com si tiraren barrenos.
- Socorro ¿Tant?

Ix SALVADOR per el chaflá.

- Salvador Be... ¿Estorbe? (SOCORRO s'alsa y en gran risa diu.)
- Socorro Este don Damián es tremendo, que felís es, don Salvador, te ocurrènsies grasisíssimes. Es el hòme més bromiste del univèrs. Ja... ja... ja... (Rient cada volta més. fa mutis per la primera esquerra. Damián seguix achenollat.)
- Salvador ¿En quín acte estas?
- Damian ¿Acte? (Alsantse, diu parodian el Tenorio.)
- Sense eridarte así yo
vingueres a estorbar;
de lo que puga pasar
respondràs tú, yo no. S' acabat, tira
el teló. (Mutis ràpit primera esquerra.)

Salvador Es un infelís... Está chiflat. (Va a retirarse.
per primera dreta a temps que...

IX ISABEL

- Isabel Salvador... ¿Vòls per favor aténdrem un moment?
- Salvador ¿Vas a insistir de nou, no?
- Isabel Sí; vulc que te capasites be.
- Salvador Estic capasitat y convensút ademés de que el teu prosedir en esta ocasió no es presisament el de la mare que vòl be a son fill.
- Isabel Salvador... Pensa els disgusts que nos ha donat. Yo tenia el ànima destrosà de vore en ell al calavera que caminaba ràcte a la perdisió, y ara que un poder ocult ha fet el milacre de transformarlo, debem presindir de tot y entregarlo en brasons de lo unic capás de purificar y redimir, j'el amor!
- Salvador No saps lo que te dius. A totes les mares els pareix pòc una prinsesa per a son fill y tú, per el contrari vòls unirlo a una... vulgar treballaora.
- Isabel Es que la experiència enseña molt.
- Salvador Pòc pues t' ha enseñat a tú.
- Isabel Yo crec que masa.
- Salvador ¿Y qu' es lo que has deprés?
- Isabel He deprés que aixina com el edifisi per a ser solit y poder venser les cruentes tempestats que luchen per derribarlo ha de descansar sobre solits fonaments, el matrimòni que no té per base amor, als primers vendavals s' en vé a tèrra en estrepitos esclàndalo y moltes vòltes hasta en sensibles y doloroses desgrasies.
- Salvador Estás inspirá.
- Isabel Tal vegá... Quisá me inspire el amor filial.

Salvador	Si tal fora, pensaríes d' altra forma.
Isabel	No me ofens.
Salvador	¿Qué te falta a tú per a traure eixa consecuència?
Isabel	Me falta lo prinsipal, lo que no vullc que li falte a mon fill, ¡el amor!
Salvador	No dic que no saps lo que te dius, ¡el amor!...
Isabel	Si, el teu, de tindrelo sería dichosa y quisá més respetá.
Salvador	¡Respetá! Acás algú... Isabel, mira lo que parles y no apures ma pasènsia.
Isabel	Tens rahó, perdona, no sé lo que me dic. (Chiqueta pausa.)
Salvador	Fes el favor de dirli a ton fill que l' espere. Es presis saldar d' una vegá per a sempre este denigrant asunt.
Isabel	El cridaré si me promets tindre calma.
Salvador	Pòts presensiaro si vòls.
Isabel	No hiá nesesitat, confié en tú. (Mutis primera esquerra. SALVADOR pasecha preocupat, después s' asenta.)

Per la primera esquerra ix EDUARDO

Eduardo	¿Crides, papá?
Salvador	Sí, séntat y anem a acabar un asunt que vergoña tinc hasta de nomenarlo.
	¿Saps a que me referix?
Eduardo	Me hu resèle.
Salvaord	Pues entones fes el favor de dirme clar lo que penses.
Eduardo	Pense que a mí me ocurrix lo que t' haurá ocurrit a tú en atre temps, que una sinsera pasió se h' apoderat de ma voluntat y no seré dichós mentres no m' entregue a ella.
Salvador	¿Estás loco!
Eduardo	Loco de amor y no me pesa. Sent còses tan extrañes, còses tan sublimes, que sentiría en tota l' ànima sanar d' esta locura.

- Salvador ¿Entones es sèrt tot quant diu ta mare?
- Ricardo Si, no tinc reparo en confesaro.
- Salvador Pues debies de tindren. Res te diu la posisió sosial que ocupes. Has perdut el cap hasta el estrem de voler fermos pasar per la vergoña de unirte a lo primer, a lo més roín qu' encòntres.
- Eduardo Papá, pensa qu' es una imprudènsia chusgar a qui no 's coneix.
- Salvador Pense que no eres tú el que me pòt enseñar y com lo que vullc es acabar de una, aném a parlar com parlarien dos bons amics. Yo he segút chove y sé lo que ocurrix molt a menut.
- Eduardo ¿Qué vòls dir?
- Salvador Vullc dir que deus serme franc y si lo que tú creus qu' es amor es... atra còsa y has tengut la debilit de extra-limitarte, michos ya de arreglaro.
- Eduardo Pero es que creus...
- Salvador Crec qu' es una còsa molt corrent y no tendría res de particular que sabent la teua posisió s' habera hasta deixat seduir per a obligarte a contraure matrimòni en ella. Les dònes tenen molta astusia.
- Eduardo Ni hiá tal còsa, ni crèc que tingues dret de faltarli a qui es tan digna de respècte com el primer, o tal volta més , per el sòls fét de ser pòbra y desgrasiá.
- Salvador Si que ha sabút engatusarte be. Se coneix que la sap tota.
- Eduardo ¡Papá, no seguixques, calla ya!
- Salvador ¿Pero es que vòls imposarte?
- Eduardo No, es que m' estás destrosant el còr; Es que no se mereix que la trates aixina.
- Salvador Téns rahó. El que se mereix qu' el traten de atra forma eres tú.

- Eduardo ¿Acás es delit enamorarse?
Salvador Es delit no tindre dignitat.
Eduardo Pues ara me sentc més digne que
 may. Ans no buscaba en les dònes
 més que distracció, desichos, pasió
 egoísta. Mentía sense remordirme la
 consènsia per aplegar al fí que me
 proposaba. La dòna per a mí era
 igual qu' el choguet per a el chiquet.
 Huí l' admire, la venere y hasta sentc
 arrepentiment de haberla chusgá tan
 cruelment. ¿Quí ha fet el milacre,
 el amor?, pues benehit siga. ¿Es locu-
 ra? L' asèpte y loco vullc estar tota
 la vida, perque els afèctes naixcuts
 del ànima, may pòden ser roíns.
Salvador Eres tonto arrematat, y ya que no vòls
 oir els mens consells, no pèrgues de
 vista que may consentiré semechant
 humillasió.
Eduardo Per favor, papá..., yo te suplique...
Salvador No valen súpliques. Huít díes tens
 de temps per a pensar lo que te con-
 vé. Después parlarem d' atra manera.
 Mutis dreta).
-

EDUARDO queda pesarós y a pòc ix DAMIAN
per la esquerra.

- Damian Qué, Duardet, ¿cóm va la cuaresma?
Eduardo ¿Qué vòl dir això de cuaresma?
Damian Com tots els díes tens sermó.
Eduardo Ya se cansarán si vòlen.
Damian Lo qu' es menester es que se cansen
 aváns que vinga el de la bofetá.
Eduardo No tinc ganes de bromes y fes el fa-
 vor de respetar els afèctes que
 naixen del cór d' els demés, ya qu' el
 teu no es capás de sentirlos.
Damian ¿Tú saps lo qu' es amor? (Rient.)
Eduardo Yo sé que burlarse d' ell es no tin-
 dre consènsia ni sentiments.

- Damian Pues yo sé més. Yo sé que la empastrá més gran que fa el home, es la que tú vòls fer, casarse.
- Eduardo Pero ignòres qu' el cor es presis per a viure, que sòls se manté de amor, y qu' el que no el sent per algo o per algú, eixe no pòt ser més que una hiena.
- Damian Això es de alguna novèla del baratillo. Mal, si te sents poeta no tens salvació, t' engabien. Mírat en l' espill de ton tío, totes les batalles amorooses les he vensut. Sincuenta tres anys y fadrinet. Napoleón, al meu costat, un pirulí.
- Eduardo Sí, sincuenta tres anys fent el ridícul per a conseguir una viuda averiá y en pròp de xixant' anys al coll.
- Damian Guapo, ya l' ham badá. Mira, Duardet.
- Eduardo No vullc més sermóns, tío; si tens ganes de pedricular, doña Socorro te oirá en gust. (Mutis segón esquerra).
- Damian T' has lluit, Damianet.
-

Ix ISABEL per la primera de la esquerra.

- Isabel ¿També tú te creus capás de aconseillar en asunts de amor?
- Damian Me creía, Isabel, me creía... Ton fill m' ha encalat.
- Isabel Sense haber sentit tan noble afècte, no es possible aconsellar.
- Damian M' en vach qu' esta la bada també. (Mutis primera esquerra).
- Isabel Si, vesten, es millor. (Isabel s' asenta y a poc...)
-

Per el foro ix el CRIAT

- Criat Señora....
- Isabel ¿Qué vòls Antonio?
- Criat Una chove te gran interès en parlar al señor,

Isabel Una chove... ¿No ha dit lo que vòl?
Criat Díu qu' es cuestió d' ell.
Isabel Disli que pase. (Mutis CRIAT. ISABEL va a la primera dreta y después de mirar, entorna la porta y s' asenta de nou.)

Per el foro JULIA. Es una costurera de uns 22 años que vist modèstament pero molt curiosa. Se li nota que va violenta.

Julia Señora... ¡Queda sorpresa al vore que no es el señor.
Isabel ¿Qué se li oferix?
Julia Buscaba al dueño (Titubechant).
Isabel Es igual, soc sa muller.
Julia ¿Sa muller? Volguera que fora ell...
Isabel Ara está ocupat, pero diga lo que desícha en tota llibertat.
Julia Perdone... no es urchent... Tornaré.
Isabel ¿Tan grave es, que no pót enterarse la seu señora?
Julia No, no té rés de particular.
Isabel No hu demôstra aixina el seu estat de ánimo. Segurament es asunt exclusivament de vosté y ell... ¿No es això?
Julia Señora ¿qué vòl supòndre?
Isabel Vullc supòndre que la dôna que vá a una casa estranya a buscar a un hòme casat y se nega a dir el obchecte dc la visita a la seu muller, té molt poquet que pèdre y... algo més que no vullc dir.
Julia Yo li chure que...
Isabel No chure que sería en fals. Vosté mateixa está denunsiantse. Se nesesita... atreviment. ¡Cóm está el mó!
Julia ¡Deu meu! ¡També me tenies reservá esta pròba!
Isabel No invoque nòms que al pronunsiarlos debien cremarli la boca. Ixca d'esta casa y que Ell la perdone com yo.
Julia ¡Vèrche d' els Desamparats! ¡Apiadat de mí! (Pausa. Angustiosament inisia el mutis, pero chirantse díu). Me chusga molt cruelment, señora.

- Isabel Millor que vosté se mereix; en la casa digna y honrá no caben les... personnes com vosté. (Indicantli la porta. JULIA al oiro lucha entre anarsen o quedarse y diu en desisió.
- Julia ¡No pòt ser! ¡Es presís! Señora... volía evitarli un disgust, pero ya que me trata tan despiadament, vach a dirli el motiu d' esta visita y que Deu me perdone. (Pausa). Venía a suplicar per la vida de dos sers que la desgrasia vòl aniquilar.
- Isabel ¿Y dependíx de mon marit?
- Julia Si, señora.
- Isabel No comprenc.
- Julia Yo li esplicaré. Tinc una amiga que un... hòme sense consènsia, vòl pèdre. Convensut que ni en promeses, ni en dinés ha de conseguir absolutament rés, se val dels michos més rastres que imachinarse puga. Hasta valentse d' una... finchida señora, la feu anar a una casa ahon día li donarién faena en abundansia y ben retribuïda. La infelis aná y en conter de faena encontrá allí al que volía a poderarse per les bònes o les males del machor tesòr que sons pares li legaren. ¡La honra!
- Isabel ¡Canalles!
- Julia Después de titánica lucha, lográ fuchir de aquella malahída casa en el còr destrosat, pero tan pura com moments ans había entrat, perque aváns de rendirse, habera acabat en sa existènsia.
- Isabel Pero... acás mon marit...
- Julia El seu marit... pòt evitaro.
- Isabel Chove, per lo que més vullga en el mon, digam, eixe..., ¡mal hòme!, es... (Suplicant en ansia).
- Julia Señora... yo...

- Isabel Per favor, chove, per favor; el ducte
es pichor mil vòltes que la veritat.
Per la salut o per la glòria de sons
pares, li rògue diga la veritat. ¿Es
mon marit?
- Julia ¡Sí... ell! ¡Y... yo... la perseguida!
- Isabel ¡Verche inmaculá!
(Deixantse caure en un sillonet y plorant amargament.
Pausa. JULIA, acostantse a ISABEL, diu.
- Julia Perdó, señora, perdó. Les falses mur-
murasiōns han aplegat a oits de ma
mare. Res me diu; té fé sega en mí,
pero si seguixen les murmurasiōns,
el sufriment me la matará y me que-
daré asoletes en lo mon. Per això
venia dispòsta a achenollar-me als
pèus del seu señor y suplicar-li me
tinguera llástima y me deixara. Per
mí, no... ¡Per la pobreta de ma mare
que li va a costar la vida! ¡Perdónem,
señora! (Plorant s' achenolla. Pausa. ISABEL, fa un
esfors per a serenarse y s' alsa. Dirichix la vista a la pri-
mera esquerra, alon está son marit y exclama en cólera
reconsentrá.
- Isabel ¡Males entrañes! (A JULIA y achudantla a posar
de peu, diu dolorosament). Vosté, pòbra chove,
es la que m' ha de perdonar, yo
li estic agraïda per haberme descu-
bèrt quí es mon marit.
- Julia Segà en la idea, no había previst que
poguera encontrarme en vosté, y si
he dit...
- Isabel No s' esfòrse, els meus insults l' han
feta parlar, ya hu sé. Comprenc lo
que haurá sufrit, y de tot còr li de-
mane que me perdone.
- Julia Mal pòt perdonar qui ha vengut así,
tal vòlta a destruir sa felicitat, y a
ser causa de grans disguts.
- Isabel No, noble chove, no. Yo soc de les
que creuen que el amor se conquista
en amor, y a fòrsa de amor, reabili-
taré a mon marit. Lo que me apena

es haberla chusgá tan mal, y per a demostrar mon sinser arrepentiment, volguera me consedira una expansió. Si dependix de mí, no puc negarme. Pues, entonses, permitíxcam borrar les ofenses, en un sinser y amistós bes.

Julia ¡Señora!... (Anant emosioná als brasos de ISABEL.)

Después de chiqueta pausa, ix PEDRO per el chaflá.

Pedro Señora...

Isabel Diga, Pedro.

Pedro Anaba a avisar al señor, que don Ricardo estaba esperantlo.

Isabel Yo l' avisaré. Dígali que tinga la bondat d' esperar un moment.

Pedro Com vosté dispònga.

Mutis PEDRO. JULIA el reconeix y presipitadament va a la porta per ahon ha fet mutis per asegurarse si es el que ella creu, y tornant, diu molt preocupá).

Julia ¡Gran Deu! ¿Será posible? Señora, señora, ¿eixe hòme?...

Isabel Es un criat de casa.

Julia ¡Deu meu! Entones vosté es... y ell...

Isabel ¿Pero qué significa... expliques?

Julia ¿Té vosté algún fill?

Isabel Sí.

Julia Y li diuen...

Isabel Eduardo.

Julia ¡Mare dels Desamparats!

Isabel ¡Eh!... Qué sospecha. ¿A vosté li diuen Julia?

Julia Sí, señora.

Isabel Vosté será, pues...

Julia La que va socorrir son fill cuan logrí escapar de ahon el pare me portá engañá per a pèdrem. (En vergoña.

Isabel ¡Deu clement!... ¡Qué vergoña! (Pausa.

Julia Señora..., permitíxcam que me retire.

Isabel No, Julia. Deu es chust en els bons, y Ell, sense ducte, l' ha guiá a esta

casa. Fasa el favor d' entrar así, y aguardar un moment.

Julia Per favor..., déixem anar. Li chure que ignoraba... Sòls volía suplicar clemènsia, per la pobreta de ma mare.

Isabel Pase. Vosté es bòna, mon fill no s' ha engañat. ¡El còr may ment!
Entren per la primera esquerra, y a poc, torna a eixir ISABEL). ¡Santísim Deu, achúdam! (Va a la primera dreta y crida) ¡Salvador! ¡Salvador! Fes el favor.

Ix SALVADOR.

- Salvador ¿Que te se oferix?
Isabel Parlar en tú mólt seriament.
Salvador Digues lo que vullgues, pero sense tocar el asunt del chic.
Isabel Es presís tocarlo y que accedixques ademés.
Salvador ¿Pero has perdut el cap o es que no tens dignitat?
Isabel Ni una cosa ni atra.
Salvador Si no es això pues, es qu' eres una..., ¡mala mare!
Isabel ¡Salvador!... Aparta per un moment eixe error de superioritat que voleu tindre sobre la dona, causa de grans trastorns en el matrimoni; mira sòls en mi a la muller y mare sempre dispòsta al sacrifici per vòstra felicitat, y vorás com me creus mes digna de respecte.
Salvador Romansos de dona.
Isabel Egoisme de home. En vòstra intran-sichènsia feu de la dona una hipòcrita, o una màrtir.
Salvador Té masa astusia la dona per a concretarse a ser màrtir.
Isabel Dignificantla deixará de ser astuta. Respeteula y sabrá fervos dichosos.

Y que yo vulla donarle enseguida.
!Per Deu, señora, déjeme amar; que
no híachen disgustos per mi.
No s., asuste, mon marit es bo.
(Dilechinte a SALVADOR). Esta desgrasia,
acudi un dia en busca de treball a
una casa, ahon la portaren engaña
en no molt bones intensions, pero es-

IX en JULIA. SALVADOR esperó senese saber lo que
va a pasar, pero al vore a JULIA, quedá petrificat.
Salvador !Qu' es aso! Isabel ?Ductes arra de la honradés d', està
infelis? Nesesite una explicació de tot lo que
Salvador

Isabel	que hu es, y Puedes a mi me consta que hu es, y ademas hia una persona que me me- reix molt de credit que hi pot asse- gurar.
Salvador	? Y qui es eixe defensor que tant de credit te mereix?
Isabel	! Tii! ! Yo!... Estas loca.
Salvador	Tu pots assegurar millor que ningun veras com si. ISABEL entra primera esquerra y a poca...
Isabel	Y una... Quantsevol; de ningun modo pot ser horria.

El dia que hu feu slixina, segura estic que desapareixeran moltes... asique- rositas.	Però que té propòsits en tota la serie de tontrees que diuis?	Y a te hu he dit; que prengues en serio lo del chic y que dones ton consen- timent.	May consentiré semeciant locura. La dona que posa els ulls en un ho- me sabent la distància tan enorme que la separa d'ell, per forsa té que
Isabel	Y a te hu he dit; que prengues en serio lo del chic y que dones ton consen- timent.	La	que la separa d'ell, per forsa té que
Salvador	Però que té propòsits en tota la serie de tontrees que diuis?	Y a te hu he dit; que prengues en serio lo del chic y que dones ton consen- timent.	May consentiré semeciant locura. La dona que posa els ulls en un ho- me sabent la distància tan enorme que la separa d'ell, per forsa té que
Salvador	El dia que hu feu slixina, segura estic que desapareixeran moltes... asique- rositas.	Isabel	que la separa d'ell, per forsa té que

ISABEL Y ANAAT A JULIA, diu.
d', amor. (Pausa carra. SALVADOR se despren de

NO, SALVADOR, no; es qu' el tinc replete
TENS UN COR DE OR, ISABEL. (Abrazantila.

NO ERES MAL, SALVADOR. (Anant a ell carlhosa.

TOT PER LA FELEHISTAT DE NOSTRE FILL. TUS
OBRI ELS ULLS A LA REALITAT Y OLVIDEMO

PERO QU', ES ASOL! (Contins).

MES TON HONOR QU', EL SEU.
JERTE EN DELIRI Y ESTIMAR SEMPRE EN
MULLER, QUE SI DELIRI HA COMES, ES VO-
IMPERDONABLE, SOBRE EL FRONT DE TA
RANTLI EL SAIMOR, Y A TU VOL EVITARRE
TA DE LA SENDA DE LA PERDISIG, INSPI-
REDIMIR DOS SERS. A NOSTRE FILL, A PAR-
Y JO, SALVADOR. ESTA EHOVE, SENSE
DUCTE, VE GUINA PER LA PROVIDENCIÀ A

REBEL. RES ABSOLUTAMENT, HI HU EHIRE,
BRIA QUE EDUARDO... .

PERO AL AVERIGUAR MON DOMISILI, SA-
SA MARE.
EL SUPREM ESFORS PER SA HONRA Y PER

A DEMANAR CLEMÈNСIA AL SEU VERDIU-
CAS? PERO A QUE HA VENGUT VOSTÈ A ESTA
EDUARDO, NO SAP RES.

EDUARDO SAP...
ADIVINES... .

!CALLA, ISABEL
MENT EL FIL... .

MENT ENAMORAT D', ELLA, ERA PRESISA-
QUE LA SOCORRY QUE QUEDA PERDUDA-
TAXIS A QUE LA SOCORTREN. EL EHOVE
HUMANITARS, SE LA ENDUGUE EN UN
UN EHOVE QUE, INSPIRAT DE SENTIMENTS
UN ACSIDENT. ASERTA A PASAR PER ALLI
EL CARRER, CAGÜE EN TERRA VICTIMA DE
ESPA DE ALLI COM POGNE Y AL VORES EN

SALVADOR
ISABEL

SALVADOR
ISABEL

ISABEL
JULIA

SALVADOR

ISABEL
EDUARDO
SALVADOR
ISABEL
SALVADOR
ISABEL
SALVADOR
ISABEL

Digña chove...! Perdi! Si sa noblea aplega al estrem de admittre Per Pare, me consideraria perdonat. Po- Penedent de sons llabris esta la tra- Señor.	Salvador
sentiria orgullois. Isabel	Juliá
Isabel (Al oir son nom alsa el cap, mira a ISABEL y anant a sons brasos exclama. Juliá!	Salvador
Isabel (Soc felis! Cuadro que lo que fer ni que contestar.	Juliá
Penedent de sons llabris esta la tra- Señor.	Salvador
Isabel	Juliá
Isabel (Julia! (Al oir son nom alsa el cap, mira a ISABEL y anant a sons brasos exclama. Juliá!	Salvador
Isabel	Juliá
Per el chafita ix RICARDO	Ricardo
?Moleste?	Salvador
No. Venis en mol bon hora, Riccardo. De aquella... conquista h, exito vicio- rios... Alira quin quadro! Ma fu- tura filla Julia, chum a la dona millor comprenéclar y terminament, Les logures que cometen els homes, do- nat per a nos tres dones, hasta per a ser roins.	Ricardo
No comprende... (Miran a tots en resell. Tampoc yo hu comprenia, ari si; ara comprime que clear y terminament, Les logures que cometen els homes, do- nat per a nos tres dones, hasta per a ser roins.	Salvador
Les ofenses del marit may redimixen de culpa a la mulier. ?No li pareix, Riccardo?	Ricardo
..Naturalment... Salvador... en assunts de familia... (Volent amarresen. No t, en vacches, acaba de presensiar la reabilitació de ton amic. (Va a la socorro;... Fasen el favor. (Va a la segon es- querra.) Eduardi, ix.	Salvador

TELÓ

- Eduardo ?Què passa? Intenteu entre tots matalar
 Salvador No, Eduard, y per a què te convener-
 Eduard ses, mira. (Ensenta't a JULIA.
 Salvador !Julià! Vostè... y asi?... ?Què signifeca
 Eduard asò, pappa?
 Salvador Si gaudiça que convensemut què ninguit
 Eduard horrà com esta chove nostre apé-
 Salvador lido, tons parés se senten orgullo-
 Eduard sós de poderti donar el nom de filia.
 Eduard Si! Puç creure lo que oixegó
 Eduard Si, fil... , el amor pur sempre vens.
 Julià !Julià! Pare per Déu! ?Creu ara en
 Eduard mon amor?
 Eduard !Eduard! !Eduard meu!
 Eduard Ara si que l', ham badi!
 Eduard !Estic emosionat! !Ay!! (suspitant fort). No
 Damiana hià res com el amor, don Damián.
 Socorro M, estan entrant tentacions de ba-
 Socorro daria, doña Socorro.
 Damiana Badela, don Damián, bádeла.
 Socorro Bueno, pines chunt en mon nebrot La
 Socorro basde, vulle dir, me case. (Anant a Socorro).
 Damiana Què llàstima, Riccardo, vostè no té
 Socorro así parella.
 Damiana Isabel, afroñat, fa multis
 Salvador Riccardo, eres. Isabel
 No; yo no. Lo sublime, lo grandios es
 Isabel el !!! Benemérit amor!!!

- Núm. 34 En la Nochebuena. - De Felipe Meliá.
 > 35 Anima valensiana. - De Ignasi y Concheta Ruiz (pare y filla).
 > 36 Sense caraseta. - De Santiago Sallés.
 > 37 El sant de la chica. - De José M.ª Garrido.
 > 38 Els Reys dels chiquets. - De Felipe Meliá
 > 39 La Oroneta. De Alberto Martín.
 > 40 La demanda de la novia. - De don Estanislao Alberola.
 > 41 La salvació de la casa. - De A. Virosque.
 > 42 ¡Plora, plora, Visantet, - De Jesús Alvarez.
 > 43 ¡Un home! - De Pablo G. Bonell.
 > 44 L' alegría del dolor. - De Antonio Martín.
 > 45 Els rivals - De José M. Garrido.
 > 46 ¡Mareta santa! - De Paco Comes.
 > 47 La peixca de la ballena.-De J. Peris Celda.
 > 48 Soc del atre. - De Pepe Pradells.
 > 49 ¡Mar adins!... - De Visent Alfonso.-Música de J. Manuel Izquierdo.
 > 50 El As d' Oros . De Felipe Meliá.
 > 51 La indigna farsa - De Eduardo Buil.
 > 52 Amor... per agraiment. - De A. Virosque.
 > 53 L' ombrá del mal. - De Alfredo Sendín
 > 54 La plaseta del Alivio. - De R. y J. Morell.
 > 55 ¡Ya tens mare! - De José Gómez Polo.
 > 56 La chiqueta. - De Daniel Herrero.
 > 57 Pulmonia triple. - De José María Alba.
 > 58 El gancho. - De Eduardo Buil.
 > 59 Bodes d' or. - De Rafael Martí Orberá.
 > 60 Miqueta. - De Felipe Meliá.
 > 61 A pas de chagant. - De Visent Alfonso.
 > 62 Churament sagrat. - De Paco Comes.
 > 63 Contrarietats amoroses. - De Enrique Beltrán.

— NÚMEROS EXTRAORDINARIS —

LES GLÁNDULES DE MONO: De José M. Juan García y E. Beltrán
 — 50 sentims cada exemplar —

L' AMO Y SEÑOR De don Estanislao Alberola
 — o —

REFRANERA VALENSIANA = Tres actes: UNA pta.=

CHENT DEL DÍA De don Rafael Martí Orberá
 — o —

MIL DUROS Y AUTOMÓVIL Dos actes: 75 sentims.

Están a la venta els tomos I, II, III, IV, V, VI y VII de esta Galería (70 actes) encuadrernats en tela inglesa, al preu de 5 pts. cada ú.

OBRAS DE ESTA EDITORIAL

LA CUADRILLA DEL GATICO NEGRO

Por J. AZNAR PELLICER. - 3 ptas.

— BIBLIOTECA STELLA —

Se compone de tomitos de bolsillo a 1 Pta. tomo.

- 1.º TARDES DE PROVINCIA (Poesías) por J. Lacomba
- 2.º AVENTURA DE VIAJE (Novela) por J. Aznar Pellicer
- 3.º EL BUEY MUERTO > por > >
- 4.º SENDAS DE LUZ (Poesías) por M. Bertolín Peña
- 5.º EL SAFRANER-EMIGRANTES (Novelas) por J. Aznar Pellicer
- 6.º LAS DOS MADRES (Novela) por J. Aznar Pellicer
- 7.º LA QUE NO SUPÓ EMPEZAR, id. por Antonio Gascón

GALERÍA DE OBRAS VALENCIANAS

Una obra semanal a 40 céntimos.

En tomos de 10 actos, encuadernación tela inglesa,
a **CINCO pesetas** tomo.

— ARTE VALENCIANO —

FOLCHI - SU OBRA :-: Por Juan Lacomba
En rústica: **SEIS** pesetas.

PICOTAZOS: De M. Pastor Mata: 2 pts.

Los Grandes Maestros del Renacimiento

Por don Manuel González Martí.
Cuaderno de 32 páginas, 60 céntimos.

Tenemos a la venta las siguientes obras de
don RAFAEL MARTÍ ORBERÁ.

L' Ombra del siperer, (4 actos) 1'50 ptas.

EN CASTELLANO

TEATRO (Tomo 1. ^º)	{	La risa del pueblo - Lo inmortal - Lorenzo el pastor - Sin voluntad - La oveja perdida.
» » 2. ^º	{	La deuda (La Honra) - La llama (El crimen) - Los Hampones.
» » 3. ^º	{	El Fantasma - Entre Nieblas - El Héroe.

A 3 pesetas cada tomo.